

PHILISKOPET

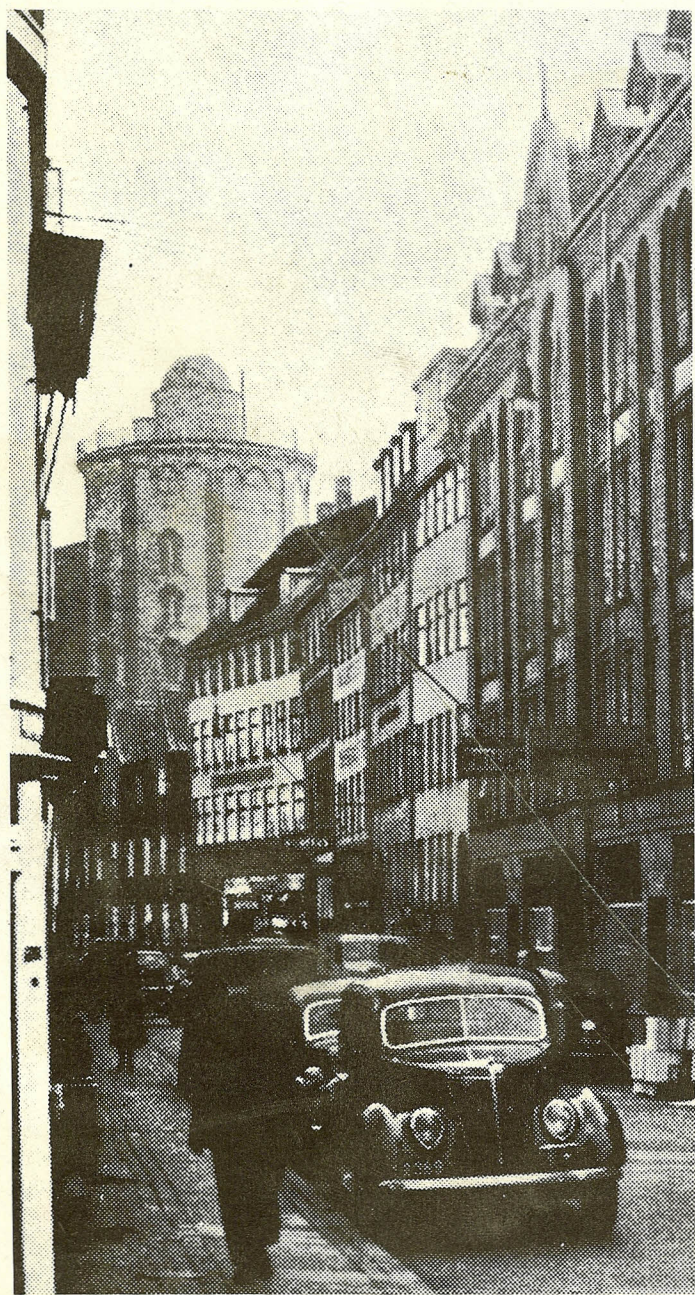
Jubilæums-
udgave

Nr. 10

23. december 1982

27. årgang

Philips 50 år i Danmark

Glædelig jul – og et godt jubilæumsår!

Nu står julen igen for døren og et begivenhedsrigt 1982 nærmer sig sin afslutning. Hos Philips i Danmark kan vi se tilbage på det med en vis tilfredsstillelse. Som billedet tegner sig i øjeblikket vil 1982 vise sig at være det år, hvor det lykkedes os at komme igen efter de magre år 1980 og 1981.

Inden for næsten alle aktivitetsområder har vi nået vore mål og i nogle tilfælde endda passeret dem. Specielt vil jeg nævne den succes, vi har oplevet med den nordiske mobil-telefon, NMT – der nu næsten er berømt over hele Skandinavien og også snart vil være kendt i Saudi Arabien.

Takket være den meget fine formgivning, NMT har fået i vor udviklingsafdeling, en god kvalitet fra fabrikkens side og en fin indsats fra salgsafdelingen, har vi været i stand til at placere os i første række på markedet. Det er en position, vi vil gøre alt for at bevare.

De økonomiske resultater, som er grundlaget for vor fortsatte aktivitet, ser meget lovende ud for dette år og forventes endog på tilfredsstillende måde at overstige resultatet for 1981. På firmaets vegne vil jeg gerne takke alle for en effektiv indsats i 1982, og vi har al mulig grund til at se frem til 1983 – vort jubilæumsår – med optimisme.

Det bliver ikke noget let år – men det var 1982 heller ikke – og alligevel lykkedes det for os at opnå et godt resultat.

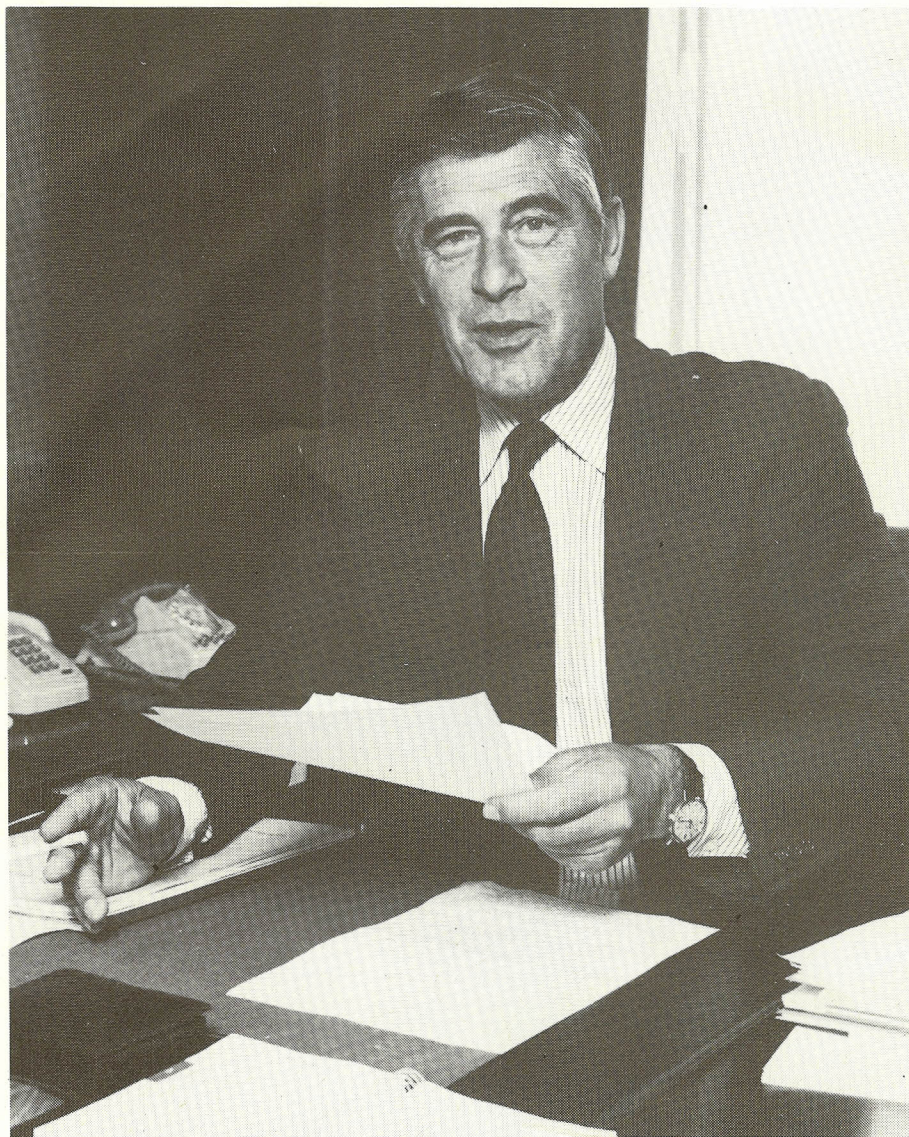
Jeg er overbevist om, at hvis vi fortsat angriber problemerne på samme samvittighedsfulde måde som hidtil, vil 1983 ikke alene blive et godt jubilæumsår, men også vise sig at blive et år med fortsat vækst for vort selskab.

Jeg ønsker Dem alle en glædelig jul og et godt jubilæumsår.

Jan Hoekman

Forsiden

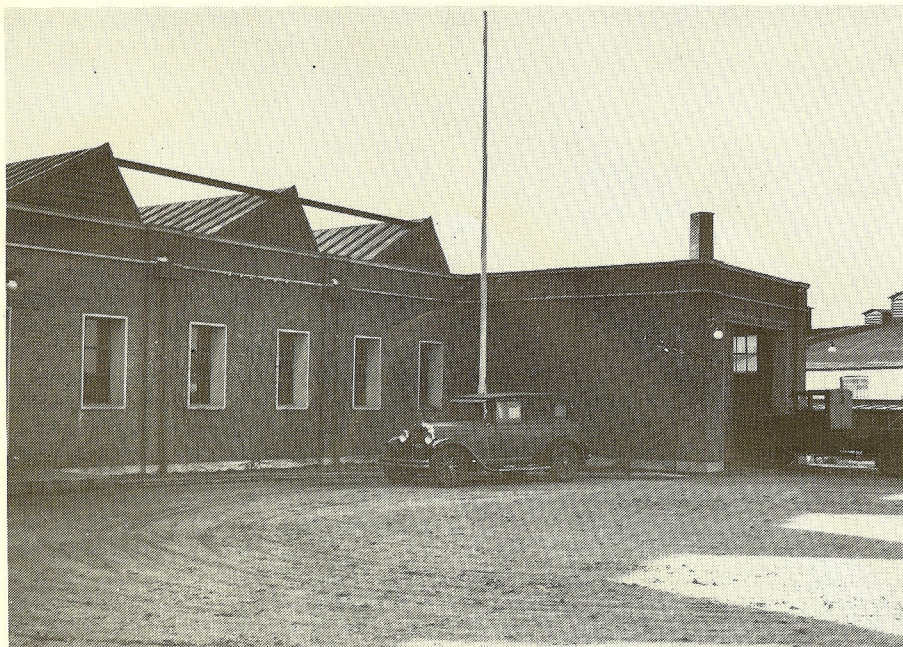
Til venstre: For 50 år siden lå Philips' hovedkontor i Krystalgade 15, hvor nu Dannels Bolighus har til huse. Til højre: I dag er Philips hovedkontor blevet et kendt indslag i bybilledet omkring Kløvermarken og er næsten nabo til den industrielle aktivitet i Jenagade.

Philips i fortid, nutid og fremtid

I anledning af Philips forestående 50-års jubilæum er Philiskopet denne gang udvidet til 16 sider. Et jubilæum giver anledning til at gøre status over fortid og nutid, men vi har desuden benyttet jubilæet til også at se frem. Dette nummer indeholder derfor artikler, der spænder lige fra selskabets start i 1933 over nutiden til visioner om, hvad der fremover vil ske i selskabet. Med dette nummer, som forhåbentlig vil være interessant læsning ønsker bladudvalg og redaktion god jul og godt jubilæums nytår. Redaktionen

Philips 50 år i Danmark

Allerede i begyndelsen af april 1933 overtog Philips den nedlagte silkespølefabrik på hjørnet af Jenagade og Strandlodsvvej. De gamle bygninger indgår stadig i fabrikkens areal.

I 1983 fejrer Philips 50 års jubilæum som dansk industri- og handelselskab. Udviklingen inden for selskabet bærer i høj grad præg af den teknologiske udvikling og de økonomiske og markedsmæssige omskiftelser, der er sket i samfundet i denne periode. Allerede i midten af tyverne havde Philips etableret sig herhjemme med handelsselskaberne Philips Lampe A/S og Philips Radio A/S og forsynet det danske marked med lamper og radioer fra moderselskabet i Holland. I 1932 indførte Danmark – under indflydelse af tredivernes økonomiske krise med deraf følgende arbejdsløshed og betalingsbalanceproblemer – valutarestriktioner, der gjorde det umuligt at fortsætte importen af hollandsk producerede varer. Så skulle den danske forbruger fortsat have adgang til Philips-produkterne, var der kun en udvej, nemlig at etablere en lokal dansk produktion. I begyndelsen af 1933 købte Philips en nedlagt silkespølefabrik på Amager, og kort tid efter rejste 15 fabriksarbejdere og to undermestre til Eindhoven i Holland for at lære at fremstille glødelamper og radioer. De vendte hjem to måneder efter, og den nyindrettede fabrik gik igang.

Fra elektroteknik til elektronik

Kun afbrudt af vareknapheden under besættelsen tog udviklingen på den danske fabrik hurtigt fart. Hvor man i begyndelsen kun havde fremstillet glødelamper, radiatorer, neonrør og radioer, produceredes senere grammo-

fonplader, shavere, radiogrammofoner og en lang række andre af koncernens produkter, og i slutningen af 50'erne tillige TV-mottagere.

Da Danmark tilsluttede sig EFTA ændredes grundlaget for den danske Philips-fabrik sig radikalt. Det lykkedes for den danske Philips-ledelse at vinde genklang i den hollandske koncernledelse med et forslag om, at der i stedet for det daværende program af færdigvarer blev oprettet en fabrikation af kanalvælgere til TV-apparater. Det var i 1950. Fabrikationen af glødelamper fortsatte i datterselskabet Nordisk Glødelampe Industri A/S i en ny fabrik i Herlev.

Op igennem 60'erne tog den teknologiske udvikling fart, og for kanalvælgerproduktionens vedkommende betød det, at man bevægede sig ind i den elektroniske tidsalder, hvor transistorer erstattede radiatorer. Overgangen til den elektroniske tidsalder betød også, at nye produktområder dukkede op. I midten af tresserne blev dansk Philips den internationale koncerns udviklingscenter for professionelt elektronisk TV-måleudstyr. Et af de mest solgte produkter er den generator, der fremstiller det kendte TV-prøvebillede. Den markedsføres stadig, små tyve år efter at den er udviklet.

Mobiltelefoner fra Nordkap til Den persiske Golf

I dag er det mikroelektronikken, der præger de produkter, den danske Philips-fabrik producerer. Med overtage-

sen af A.P. Radiotelefon A/S i 1978 ændrede den danske produktion atter karakter. Kanalvælgerproduktionen er i dag erstattet af produktion af mobiltelefoner og navigationsudstyr. For mobiltelefonernes vedkommende har dansk Philips sikret sig en stærk markedsposition i Skandinavien med AP 3000 til det fuldautomatiske Nordisk Mobiltelefon System. I 1982 sikrede Philips sig desuden en ordre på 9.000 mobiltelefoner til Saudi Arabien til en værdi af 250 millioner kroner, og disse mobiltelefoner er udviklet og fremstillet hos Philips på Amager. Også A.P. Navigator, en navigationscomputer til lystsejlere, har siden sin introduktion i foråret 1981 høstet megen anerkendelse.

Den samlede eksport fra Philips Industri og Handels A/S var i 1981 på 167 millioner kroner fordelt på mobiltelefoner, navigationsudstyr, professionelt TV-måleudstyr, glødelamper og belysningsarmaturer, og eksporten er stigende.

Konsument- og producentvaresalget

Foruden den store industrielle aktivitet markedsfører Philips Industri og Handels A/S den internationale Philips-koncerns omfattende produktprogram. Den samlede omsætning for 1981 var godt 1,3 milliard kroner og dansk Philips beskæftiger idag 1600 medarbejdere.

På konsumentvareområdet har Philips især markeret sig stærkt på radio-TV-området. Introduktionen af Philips Digital Compact Disc, der vil revolutionere lydområdet har vist, at Philips er med i spidsen af udviklingen på underholdnings-elektronik-området. På billedsiden har Philips »Laser Vision«-systemet vist en lignende udvikling. Desuden markedsføres en lang række husholdningsapparater, hvidevarer og artikler til personlig pleje. Philips har nærmest optaget i sproget som et begreb i dag.

Inden for lys har Philips også markeret sig stærkt med introduktionen af de energibesparende nye lyskilder, SL-pæren og PL-lampen.

På producentvareområdet har Philips sikret sig en stærk position inden for medico-teknik og udstyr til industri og forskning samt elektronisk tekstbehandling og andet udstyr til fremtidens kontor. I dag kan koncernen tilbyde et stort produktprogram til morgendagens integrerede informations- og kommunikationssamfund og er pioner på telekommunikationsområdet med bl.a. glasfibrer til optisk transmission.

Forsker og udvikler

Philips har været med fra glødelampens og radioens barndom, men koncernens vilje til at forske og udvikle i teknikens grænseland har bevirket, at såvel dansk Philips som hele koncernen fortsat er med til at skabe teknologiske milepæle og dermed præge samfundsudviklingen.

Alle sejl sat til storslået jubilæumsfest

Også 3. januar har Bella Centret flagene hejst for at give de mange Philips-medarbejdere en festlig velkomst til den store jubilæumsfest.

Samtlige Philips-medarbejdere og pensionister har modtaget invitation til den store 50-års jubilæumsfest i Bella Centret mandag 3. januar. I alt har knap 1600 meldt sig til, så der bliver travlhed i Bella Centrets Restaurant, når der skal festmiddag på bordet til så mange mennesker.

De strømmer til fra syd og nord

Også DSB for ekstra travlt 3. januar. De mange Philips-folk og pensionister fra provinsen skal transporteres til København, så der er nogle, der skal tidligt op for at være med.

– Der starter et tog fra Ålborg allerede 5.30, som har to specielt reserverede Philips-vogne, fortæller direktør A. Echart, som er med til at få det store praktiske arrangement lagt på skinner. – Og så stiger der ellers feststemte mennesker på toget på forskellige træfpunkter ned gennem Jylland, over Fyn og på Sjælland. Mange skal først med busser, men når toget ankommer til København ved 12-tiden, så er alle tilrejsende med. I Københavnsafdelingerne møder medarbejderne normalt, selskabet arrangerer formiddagskaffe og busser afhenter alle i god tid til festen.

Programmet skal overraske

– Det er ikke meget, I får mig til at røbe af selve programmet, men jeg vil da godt være med til at spænde forventningerne lidt. Jeg tror, at det fortæller lidt om det plan, vi har lagt festen på, at afsløre, at vi kan vente en bragende, festlig modtagelse af Glad-saxe Pige-garde, når vi ankommer til Bella Center. For 25 år siden havde vi Volmer Sørensen som konferencier. Denne gang har vi også gjort os umage for at finde en landskendt og populær person til at styre slaget, og det er vi glade for er lykkedes. Underholdning vil det heller ikke skorte på. Jeg vil ikke røbe navne, men vi har engageret et dansk topnummer til festen. I det hele taget kan jeg roligt opfordre folk til at glæde sig og finde feststemningen frem.

Pensionisterne også med

– En af de ting, vi er meget glade for, fremhæver Echart, er at vi har haft mulighed for at invitere samtlige pensionister med. Et jubilæum er jo en fest, hvor man naturligt mindes gamle dage, og hvor det er rigtigt og naturligt, at de, der et langt liv har været med til at bygge selskabet op, også huskes. Med valget af Bella Centret har vi tilstrækkelig store fysiske rammer til at have pensionisterne med. Vi har diskuteret, om vi skulle lave specielle pensionistborde, men har besluttet, at vi vil forsøge at blande pensionisterne med deres gamle afdelinger, så der vil nok blive en livlig snak i krogene om gamle dage.

Hjem med HT og DSB

– Det er et stort arrangement, og alt skal tages i betragtning. Vi slutter festen ved 18-tiden, men dermed er dagen ikke forbi. Folk skal hjem fra Bella Centret, og her har vi allieret os med HT, der med busser afhenter alle og transporterer deltagerne til centrale pladser i byen. Provsboerne skal tilbage med toget med de to Philipsvogne, og det kommer nok til at knibe med 11-timers reglen for nogle, for deltagerne fra Nordjylland er først fremme i Ålborg godt midnat. Men så har det forhåbentlig været alle anstrengelserne værd, og fra arrangørernes side håber vi på, at de mange forberedelser ender med en vellykket jubilæumsfest.

Philips 50 år i Danmark

Philips 50 år i Danmark

Philips 50 år i Danmark

Jubilæum hele året

50 års jubilæet for Philips Industri og Handels A/S bliver markeret allerede fra den første arbejdsdag i 1983. Det sker med den store fest i Bella Center for samtlige medarbejdere og pensionister. Og derpå fortsætter det slag i slag året igennem.

To dage senere, onsdag den 5. januar, er Philips vært ved en reception på Børsen. Her vil den gamle, ærværdige Børssal fra Chr. IV's tid danne rammen om en sammenkomst med selskabets kunder, leverandører og andre venner af huset.

I marts måned indgår den danske opfinderfinale i »Philips europæiske konkurrence for unge forskere og opfindere« i festlighederne. Den holdes i foredragssalen på Industrigården, hvor præmierne overrækkes af professor Thor A. Bak, der er dommerkomiteens formand.

Europæisk opfinderfinale i København

Den største enkelt-begivenhed finder sted i slutningen af maj. Da står den danske Philips-organisation som vært for den 15. europæiske opfinderfinale. Der kommer deltagere fra 15 lande, heriblandt de to danske hovedpræmievindere. Deres projekter udstilles i Universitetets festsal på Vor Frue Plads og de bedømmes af en jury, der består af fremtrædende videnskabsmænd fra hele Europa. Professor Thor A. Bak er nyt medlem af juryen. Prisuddelingen finder sted i Københavns Rådhus' smukke festsal, hvor byen København bagefter er vært ved en servering for deltagerne.

Præsidenten i Børsen Executive Club

Jubilæet vil også danne baggrund for en række foredrag i løbet af året, som holdes af nogle af Philips-koncernens top-folk. Således kommer præsidenten, dr. W. Dekker, til København i september på invitation fra »Børsen Executive Club«, hvor han skal tale til fremtrædende danske erhvervsfolk. En af vore vice-præsidenter, A. E. Pannenberg, der har et stort navn inden for forskning, kommer i maj, og hans forum er »Akademiet for de tekniske Videnskaber«.

»Dansk Designråd« får også Philips-besøg. Det er direktøren for »Concern Industrial Design Centre«, Robert Ian Blaich, der skal tale over emnet »Managing the creative enterprise«.

Uddeling fra »Philips Fond«

Et af resultaterne af 25 års jubilæet var »Philips Fond af 1958«, som har uddelt støtte til forskning m.v. for et

Overfor selskabets forretningsforbindelser markerer Philips sit 50-års jubilæum med en reception på Børsen 5. januar. Meddelelsen om denne begivenhed gemmer sig bag omslaget på dette kort med et dejligt stik fra det gamle København.

meget stort beløb gennem årene. Efter et par år uden uddelinger vil der igen i 1983 blive ydet støtte til et eller flere formål.

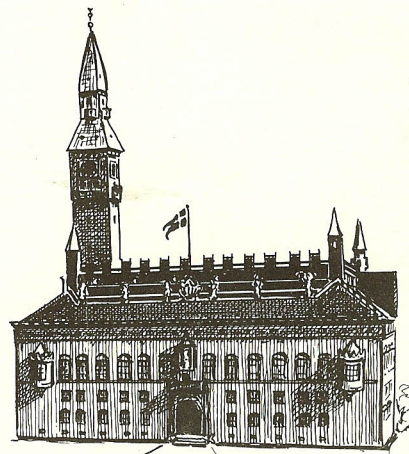
Jubilæums-annoncer

I to perioder, forår og efterår, vil der gennem en annonceserie blive fortalt om, at Philips også er fremtid. Her nævnes de produkter, der står over for at blive markedsført eller vil blive det i de kommende år. Der fortælles naturligtvis også om vor udviklingsaktivitet og vor industrielle aktivitet herhjemme. I løbet af foråret er det tillige tanken at udsende en jubilæumsbrochure, der beretter om vore samlede aktiviteter.

Jubilæums-aktiviteter i de forskellige afdelinger

Rundt i de forskellige salgsafdelinger er der tilrettelagt særlige jubilæumsaktiviteter, som vi blandt andet af konkurrencemæssige hensyn afholder os fra at omtale. Et enkelt produkt skal dog nævnes: »Compact Disc« – den nye digitale gramfon introduceres i 1983. Men ellers er der tale om jubilæumsprodukter, udstillinger og konkurrencer. Og samtlige afdelinger

benytter jubilæumslogo'en »Philips 50 år i Danmark« i deres annoncer, brochurer m.v. 1983 bliver et festligt jubilæumsår!

Festsalen på Københavns Rådhus vil i slutningen af maj danne en smuk og stilfuld ramme om præmieoverrækkelsesceremonien i Philips europæiske opfinderfinale.

Philips 50 år i Danmark

Philips 50 år i Danmark

Philips 50 år i Danmark

Fællestillidsmand Svend Loft:

Godt samarbejde dør, hvis det ikke får næring

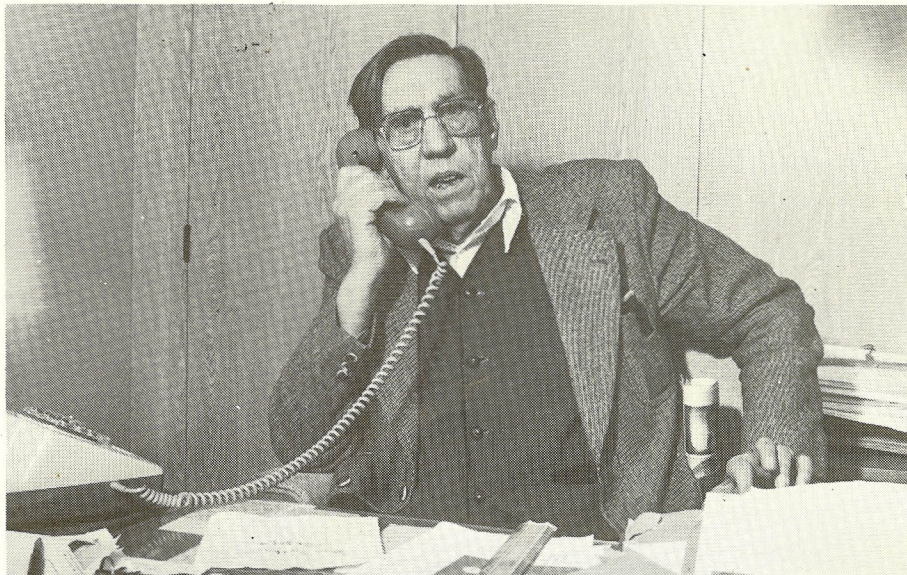
32 år i Philips. Det er der faktisk en hel del medarbejdere, der har opnået, for vi har tradition for høj anciennitet blandt såvel timelønnede som funktionærer. Men når man i 31 af de 32 år har bestredet posten som fællestillidsmand, er betegnelsen »institution« ikke helt ved siden af.

Og betegnelsen passer på fællestillidsmand Svend Loft, der de sidste 31 år har været sine arbejdskammeraters talsmand overfor skiftende ledelser – både ved festlige lejligheder som 25 års jubilæet i 1958 og ved alvorligere, som da firmaet i 1954 for første gang oplevede, at de timelønnede medarbejdere nedlagde arbejdet i længere tid. Han kan – hvis kollegerne ellers genvælger ham – blive siddende som fællestillidsmand i endnu to år. Så ringer pensionskløkken. For ham er lyden dog ikke frihedens, for efter en lang årrække som politisk og fagligt aktiv, har han svært ved at forestille sig, hvordan han skal kunne omstille sig til en mere passiv tilværelse. Men han kan glæde sig over at kunne se tilbage på en arbejdstilværelse, hvor han har været stærkt medvirkende til gennemførelsen af en lang række forbedringer for de timelønnede.

– Efter strejken fik vi succesivt gennemført en hel del forbedringer. Vi opnåede en forståelse for, at samarbejde var nødvendigt og arbejdede os her i virksomheden frem til forhold, der betød, at vi klart var et hestehoved foran de fleste – for ikke at sige alle andre – virksomheder her i landet, siger Svend Loft.

At han ikke er ene om at mene det, viser anciennitetstallene blandt de timelønnede. For få år siden var den over 18 år for kvindelige ansatte og for mændenes vedkommende over 20 år. Det er tal, som mange virksomhedsledere med rette kan misunde Philips. – Det er ikke lønnen, der er årsagen til, at folk er blevet her, siger Svend Loft. Philips har aldrig været blandt de højst lønnende. Men vi har haft andre forhold, som kantine, sundheds-tjeneste, hjælpekasse o.l., der har bevirket, at medarbejderne har sagt, nåh ja – selvom de ikke lønner så højt, så opvejer arbejdsforholdene iøvrigt det.

Blandt de ting, Svend Loft fremhæver som meget positive i virksomheden skal nævnes en »samarbejdsånd«, hvor de timelønnede bliver betragtet som mennesker, ikke som numre. En »frihed under ansvar« indstilling, der

Samarbejde er et nøgleord for fællestillidsmand Svend Loft, der har været sine kollegers talsmand i 31 år. Han har endnu to år tilbage inden han bliver pensioneret, men det er ikke noget han ser frem til med glæde. Tværtimod har han svært ved at forestille sig, hvordan han skal kunne omstille sig til pensionisttilværelsen efter et langt liv som fagligt og politisk aktiv.

blandt andet har betydet, at personalet tidligt slap for at stemple ind og ud og at akkordlønnen blev afskaffet til fordel for tidløn.

– Med indførelsen af tidløn modbeviste vi den almindelig udbredte tro, at folk skal have piskeren over nakken for at gide bestille noget. Vi konstaterede ganske vist et produktivitetsfald, men kvaliteten af arbejdet steg og fraværet faldt. Og de to ting i forening betød en gevinst for firmaet.

Den samarbejdsånd, der har hersket i Philips, har selvfølgelig været til gavn for personalet, men så sandelig også for firmaet som helhed, understreger Svend Loft. Den har betydet, at man har kunnet »hundse« med medarbejderne, forstået på den måde, at personalet har været indstillet på at flytte fra en produktion til en anden, og resulteret i, at de ufaglærte i dag sidder med højt kvalificeret arbejde. Som Svend Loft i parentes bemærket, finder ikke bliver lønmæssigt honoreret efter fortjeneste.

– Også i dag, hvor angsten for om arbejdspladserne stadig kan bevares hænger over hovedet, er personalet villige til at kæmpe for Philips som arbejdsplads. Vi er ikke modstandere af rationaliseringer og produktivetsforbedringer – blot man ikke glemmer at tage hensyn til de ressourcer, den enkelte medarbejder besidder.

– Men vi har de senere år mærket et forsøg på anslag mod de ting, vi har opnået gennem årene. Man mener åbenbart, at alle besparelser skal begynde fra neden, og det er en stor fejl. Samtidig oplever vi som tillidsfolk, at vi bliver dårligere informeret om de skridt, ledelserne tager end nogensinde før. Det giver utryghed i alle grupper, og den er vanskelig for tillidsfolkene at styre. Specielt når vi gang på gang må konstatere, at ting vi afviser som rygter, bliver kendsgerninger alligevel.

Som fællestillidsmand har Svend Loft et udbredt samarbejde med de øvrige europæiske tillidsrepræsentanter. På møder i Luxembourg og Bruxelles diskuterer man de 10 europæiske Philips-selskabers forhold, og holder sig underrettet om, hvorvidt man af hensyn til den samlede Philips-concern flytter produktioner fra det ene land til det andet.

– Sker noget sådant, forsøger vi at bekæmpe det, siger Svend Loft. Vi ser hver på vores virksomhed med nationale øjne. For os er det, der tæller, de danske arbejdspladser. På det seneste møde for et par måneder siden, kunne Loft glæde sig over, at Danmark stort set var det eneste land, der gav en positiv rapport om virksomhedens situation. Men, siger han, derfor er det også så meget mere pinligt, hvis man ødelægger samarbejdsformerne herhjemme, og dermed i sidste ende forringer vore konkurrencevilkår.

– Og jeg er bange for, at hele Philips-ånden og samarbejds mønstret er ved at smuldre væk. I klubberne er vi af den opfattelse, at når Philips i Danmark stadig består, er det i kraft af den indsats, arbejderne har gjort. Forandrer man den linje spår jeg, at Philips ikke opnår at holde 75 års jubilæum, siger Svend Loft.

Han tilføjer dog, at Philips også i dag, såvel fra arbejdsgiverside som fra fagbevægelsens side, betragtes som en virksomhed, der har forstået noget, mange andre ikke har. Specielt indenfor den industrigren vi tilhører, hvor det, der er fremtid i dag er gældende i morgen.

– Men man skal passe på, historien ikke gentager sig. At vi ikke når dertil, hvor vi igen skal opleve en konfrontation mellem ledelse og arbejdere. Det ville være det mest ulykkelige, der kunne ske – og det er ikke nødvendigt.

Personaleforeningerne i fremtiden:

Delte meninger om foreningernes opgave

De fire personaleforeninger for funktionærer – PAP, PPR, PCP og PPJ, varetager medlemmernes kollegiale interesser og forestår selskabelige arrangementer. Sådan står der at læse i personalehåndbogen, og sandt er det da også, at det er det selskabelige, der er foreningernes primære område. Men skal det også være sådan fremover?

Philiskopet har haft en samtale med formanden for PAP, Willy Elkjær, formanden for PPR, Poul-Erik Bech og formanden for værkstedsfunktionærerne, Preben Rigbolt om spørgsmålet. Samtalen tog sit udgangspunkt i direktør Jan Hoekmans tale ved PPR's jubilæum for nylig, hvor Hoekman foreslog, at man fremover samlede personaleforeningerne i én forening, der skulle varetage samtlige funktionærers interesser.

Poul-Erik Bech er ikke i tvivl om, at det vil være en god idé at samle samtlige funktionærer i én personaleforening. Han siger:

– Min kongstanke er en fælles personaleforening – i princippet kunne den også omfatte de timelønnede. Med én forening kunne man med ledelsen diskutere forskellige spørgsmål af betydning for alle medarbejdere på Philips. Vi har mange fælles interesser, og jeg kan ikke se forskellen på timelønnede og funktionærer. I sidste ende drejer det sig for os alle om at sikre arbejdspladserne, og at sikre gode arbejdsforhold. Men i hvertfald mener jeg, at samtlige funktionærforeninger bør samles i én. Og denne forening skulle så fremover levere medlemmer til fællessamrådet.

Fællessamrådet består i dag af repræsentanter fra samrådsudvalgene, dertil hørende kontaktgrupper plus én fra samarbejdsudvalget i Jenagade. En sammensætning, der ifølge Poul-Erik Bech betyder, at de enkelte medlemmer repræsenterer meget få mennesker, og samtidig at fællessamrådet består af så mange mennesker, at det er en tung sag at arbejde med. Desuden er der det misforhold mellem fællessamrådet og udvalg som for eksempel kantineudvalg og sundhedstjenesteudvalg, at det i udvalgene er personaleforeningerne, der er repræsenteret, mens de ikke er repræsenteret i fællessamrådet. Når man så fra fællessamrådet henviser spørgsmål til behandling i udvalgene, er det altså ikke de samme grupper, der behandler dem.

Willy Elkjær er ikke enig med Poul-Erik Bech i at samle personaleforeningerne. De er dannet på forskellige

grundlag, siger han, og mener derfor, at man fortsat skal have alle fire foreninger.

Han er i dag medlem af fællessamrådet, hvor han repræsenterer Philips Lampe. Men, siger han, samtidig er han jo også formand for PAP, og dermed er den personaleforening allerede repræsenteret i fællessamrådet. Han erkender dog, at det er en tilfældighed at personaleforeningen gennem ham er repræsenteret, men mener alligevel ikke, det er nødvendigt at samle personaleforeningerne for ad den vej at sikre deres repræsentation i fællessamrådet.

Preben Rigbolt mener nok, at det vil være ønskeligt med én personaleforening – ihvertfald finder han det underligt, at man ikke for længe siden har fået slået PAP og PPR sammen – men han er ikke enig i, at det er en personaleforenings opgave at forhandle med ledelsen. De enkelte personalegruppers organisationer må stadig tage sig af de faglige spørgsmål, og til de øvrige har man samarbejdsudvalgene, siger han.

– Jeg mener stadig, at man bør finde sammen i én forening, siger Poul-Erik Bech. Det bliver ikke en faglig sammenslutning af den grund, men formålet må være, at vi har et forum, der varetager alle personalegruppers fælles interesser. Der er spørgsmål som kantine, sundhedstjeneste og arbejdstid, der vedrører os alle.

– Når nu ledelsen har udtalt ønske om en fælles personaleforening, mener jeg at første betingelse for at komme videre må være en dialog med ledelsen om, hvordan vi skal arbejde sammen i fremtiden, siger Rigbolt.

– Situationen er vanskelig for os alle for øjeblikket. Der hersker en utryk

stemning i hele virksomheden, som vi må ud af hurtigt, hvis Philips skal kunne fungere. Derfor er en dialog så vigtig, og derfor er det så vigtigt at finde ud af, hvordan ledelsen ser på spørgsmålet om hvem, der skal repræsentere medarbejderne.

Philiskopet: Vi ser i dag, at det kan være vanskeligt at få folk til at gå ind i personaleforeningernes ledelse. Skyldes det, at man er bange for arbejdspresset, eller er der andre grunde? Willy Elkjær: – Det er et stort arbejde for de mennesker, der skal arrangere festerne. Og vi er i forvejen hårdt presset i det daglige arbejde. Så der er nok ingen tvivl om, at det er her årsagen, skal findes.

– Ja, mange frygter, at det er et gigantisk arbejde at sidde i personaleforeningernes bestyrelse. Men, siger Poul-Erik Bech, samtidig er mange bange for at stikke snuden for langt frem af frygt for at miste jobbet.

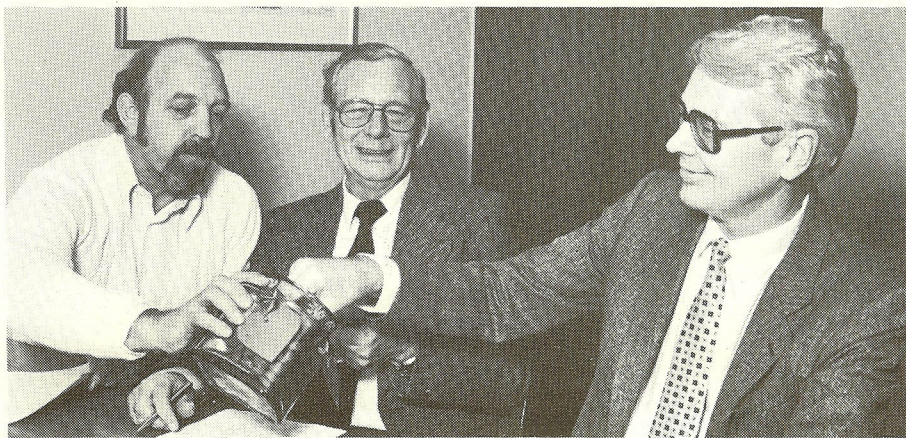
– Det tror jeg ikke på, siger Elkjær.

Det modsatte viser sig absolut på fællessamrådsmøderne, hvor folk bestemt ikke er bange for at tage bladet fra munden.

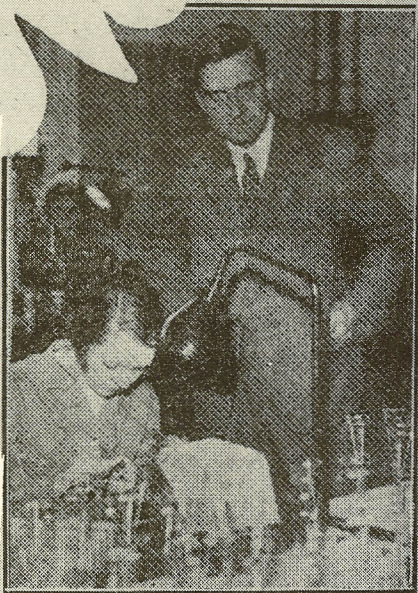
Som det fremgår af ovenstående er de to personaleforeningsformænd ikke enige om ret meget. Elkjær finder, at personaleforeningens væsentligste opgave er af selskabelig art, mens Poul-Erik Bech mener, at det må være demokratisk valgte personaleforeningsmedlemmer, der forhandler generelle personalespørgsmål med firmaets ledelse. Kun på den måde sikrer man sig, at de, der forhandler også repræsenterer personalets meninger, siger han.

Hvordan det skal se ud i fremtiden er endnu uvist. Willy Elkjær røbede, at ideen om at slå personaleforeningerne sammen ville blive forelagt PAP's medlemmer på næste generalforsamling i februar. Er stemningen der for en sammenlægning er der selvfølgelig et stort forarbejde, der skal gøres forud for at dette kan finde sted, men er stemningen positiv, er det første skridt i alt fald taget mod en fælles repræsentation for selskabets funktionærer.

Personaleforeningernes fremtid gav anledning til en heftig diskussion mellem Poul Erik Bech (fra venstre), Preben Rigbolt og Willy Elkjær, der ind imellem tyede til pebernødderne for at klare hjernerne.

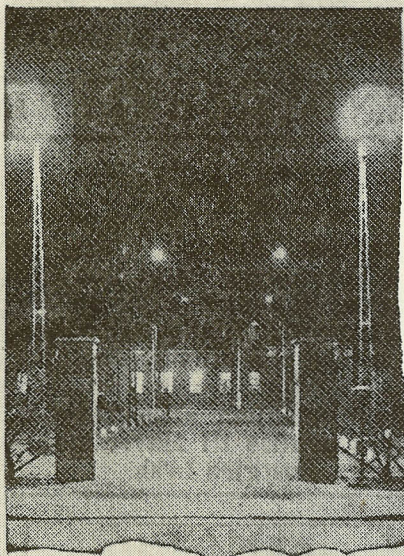
Philips Lampe og Philips Radio aabner sin danske Fabrik i Dag.

Lederen af den danske Philipsfabrik, Ingeniør A. P. Bruck, inspicerer en af Fabrikkens unge Arbejdere. Ude paa Strandlodsvej, der ligger helt paa Strømsøvej enden.

Philips-Fabrikens Aabning.

En Gennemgang af Virksomheden paa Strandlodsvej.

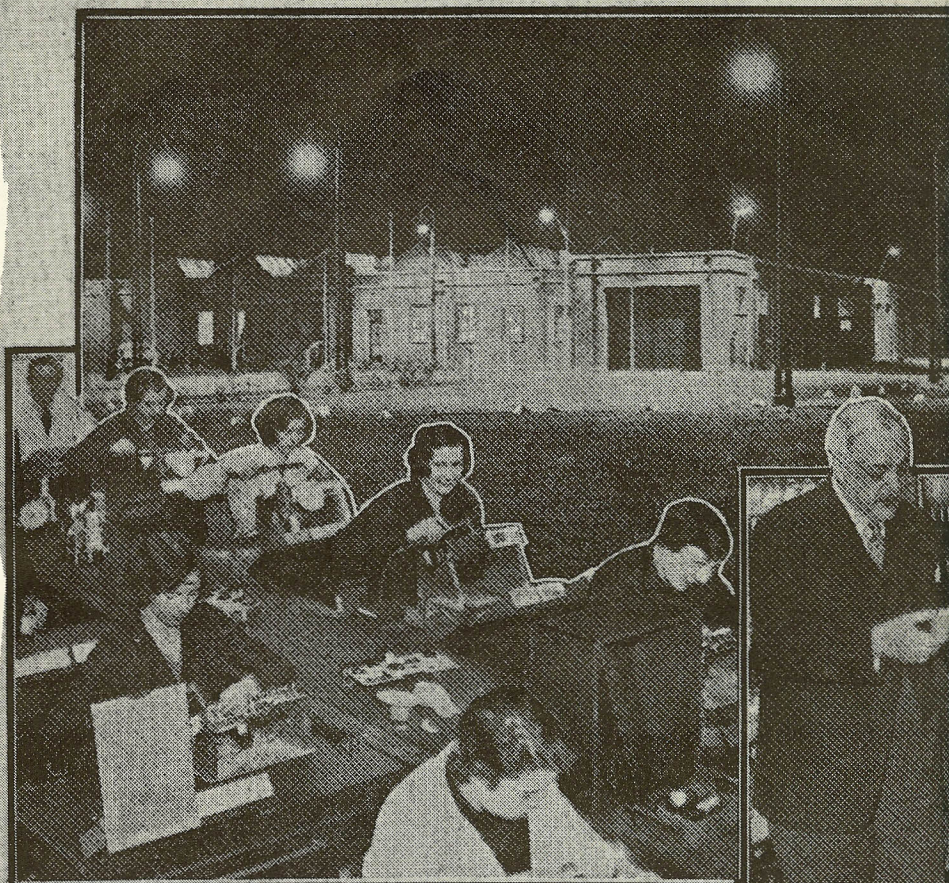
Vort Billede viser Indkørslen til Philips-Fabrikken paa Strandlodsvej bade i det dagklare Philora-Lys.

Kl. 3½ i Gaar erklærede Generaldirektør A. F. Philips Fabrikken paa

Philips-fabrikkens sta

Philips - Fabriken i Natrium

Den officielle Aabning af Fabriken paa Strandlodsvej blev med en Fotocelle.

Vort Billede viser øverst Philips nye Fabrik, der i Aftes laa bade i Skæret fra de nye Natrium Lamper. Nedenunder til venstre ses de unge, kvindelige Arbejdere ved Radioafdelingens Samlerbaand. Til højre er Dr. Philips i Færd med at forklare Glødelampen for Dansk Arbejdsmands-Forbund, Aksel Olsen, der staar i Overværelse af en lang Række

Indbudt. I Overværelse af en lang Række mens sidste Tilvækst: Fabrikken paa brik Strandlodsvej, der allerede er i fuld Dir

Hollænderne rykker atter ind paa Amager

Den nye danske Fabrik for Philips Lamper aabnes.

København, Tirsdag.

I disse Dage aabnes paa Amager en stor, ny Fabrik for de kendte hollandske Philips Glødelamper og Philips Radiolamper. Philipsfabrikkerne i Holland er nogle af de største indenfor denne Branche. I 1895 fremstillede 50 Arbejdere 500 Lamper om Dagen i en lille Stationsby, Eindhoven. Nu har denne By 100,000 Indbyggere, der næsten alle

Valutacentralen sætter Arbejde i Gang.

Philips-Lamperne bliver fremtidig fabrikeret her i Landet.

art i tekst og billeder

m-Lys.

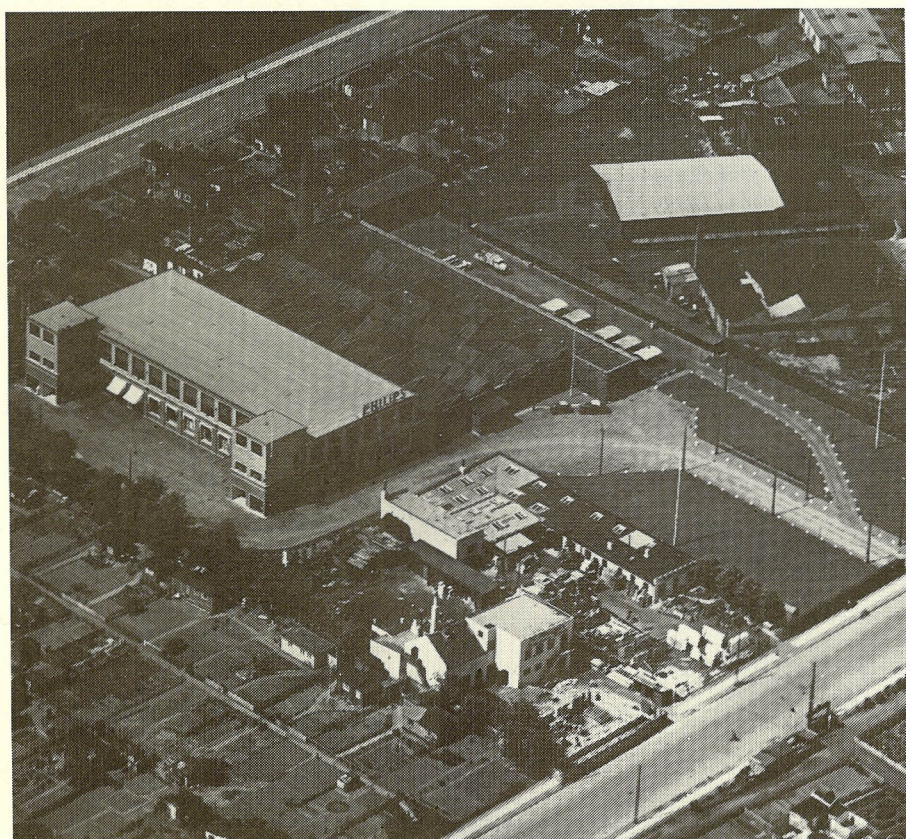
foretaget

Også i trediverne var Philips kendt for god lampekvalitet takket være en grundig slutafprøvning.

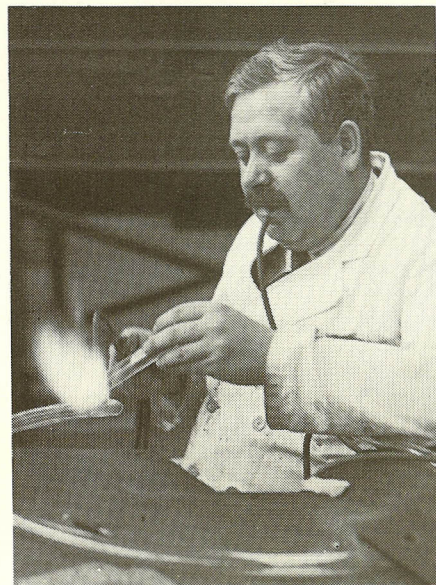
I slutningen af maj 1933 steg 15 unge piger og to værkførere på toget til Holland for at lære at producere glødelamper og radioer hos Philips. Der var højt humør og spændte forventninger ved afrejsen fra perronen på Københavns Hovedbanegård.

Allerede to år efter indvielsen af den første danske fabrik kunne Philips i 1935 tage en ny tilbygning til fabrikken i brug. Her foregik radioproduktionen. Senere er der bygget endnu to etager på den nye tilbygning. Luftfotoet fra 1935 giver et indtryk af, hvordan fabrikken og omgivelserne dengang så ud.

En af vore store aktiviteter i trediverne og fyrerne var fremstilling af neonrør til lysreklamer.

I dag er vi accepterede men det tog tid

Luzzi Gøthler, der her hjælper monitrice Birte Larsen, blev første kvindelige værkfører hos Philips. Hendes menneskelighed har været med til at bryde den modstand, der før har været mod piger i værkførerstillinger.

De 15 fabriksarbejdere, der for 50 år siden blev ansat som de første i den nye danske Philips-fabrik på Amager ville nok spærre øjnene op, hvis de hørte, hvad deres kvindelige kolleger har at fortælle om kvindernes stilling på fabrikken idag.

Gerda Frederiksen, der er tillidsrepræsentant på Jenagadefabrikken og formand for Kvindernes Klub, behøver blot at tænke tilbage til 1967 for at finde eksempler på, hvordan pigernes forhold har ændret sig.

– Da jeg blev ansat for 15 år siden, sad piger og mænd ved samlebåndet og udførte præcis det samme arbejde, men mine mandlige kolleger kunne gå hjem med 100 kroner mere i lønningsposen om ugen, fortæller Gerda. – Vi arbejdede på akkord, men satsen var forskellig for mænd og kvinder. Hvis vi af en eller anden årsag stoppede med akkorden havde vi så en række personlige tillæg, som hver enkelt værkfører havde til opgave at administrere. Det var ikke en ordning, jeg brød mig om. Det er menneskeligt, at en mandlig værkfører ikke kan stå for et sødt smil, men det kan ikke være meningen, at det smil skal smitte af på lønningsposens indhold.

Noget af det første, jeg var med til at få gennemført, da jeg blev tillidskvinde var, at værkføreren tog tillidsfolkene med når der blev forhandlet personlige tillæg.

Men selve ligelønsproblematikken blev først løst med loven om ligeløn i 1974. Og alligevel blev den det ikke, for der skete det, at man på fabrikken opdeltte arbejdsopgaverne så mænd og kvinder udførte forskelligt arbejde. Det kan være fornuftigt nok på mange punkter, mener Gerda, men vi har da måttet kæmpe med mændene om visse ting, som vi mente, at vi piger sagtens

kunne klare. For eksempel har der tidligere været tradition for, at arbejdet på lageret var forbeholdt mænd. Så skete det, at en af vore piger måtte træde til i en situation, hvor lageret manglede en mand, og hun kom til mig og spurgte, om jeg ikke kunne arrangere, at hun blev der permanent. Ledelsen havde ikke noget at indvende, men de mandlige tillidsfolk slog sig i tøjret. Jeg stod fast på mit, og i dag er der flere piger beskæftiget på lageret end mænd.

Pigerne med på skolebænken

Da jeg blev tillidskvinde i 1972 havde jeg hørt, at der på Metalarbejdernes Fagskole blev holdt tillidsmandskurser. Jeg kom med, ene pige sammen med 15 mænd, som tydeligt demonstrerede at de ikke var vant til, at pigerne blandede sig i mændenes diskussioner. Men jeg var ligeglad, og gennemførte kurset, selv om det nogle gange var lidt hårdt.

Men som pige var det et økonomisk problem at gå på kursus. Dengang var der ikke noget firmatilskud til ugelønnen, som blev 25 procent mindre, hvis man gik på skole. Det har holdt mange tilbage.

Jeg snakkede med Svend Loft om det, og han gik til fabriksdirektør C. Hermann, som ændrede forholdene, så vi fik lønnen suppleret. I dag er det ikke noget problem for hverken piger eller mænd at få tilskud, når man går på fagskole.

Opbakning til at uddanne sig

– Folk er forskellige, og nogle har lyst og evner til mere end andre. Det så vi for eksempel dengang, vi indførte selvstyrende grupper i kanalvælgerproduktionen. Det var målet, at alle

pigerne skulle med, men det blev aldrig gennemført i praksis. Men her havde man gjort regning uden vært. En del piger ønskede ikke denne udfordring, de var godt tilfredse med det rutineprægede arbejde, og det måtte man bøje sig for.

Bag den manglende interesse for nye udfordringer ligger selvfølgelig angsten for ikke at kunne slå til. Det samme ser vi, når vi opfordrer pigerne til at uddanne sig. For at sikre at de ikke kommer ud i situationer, som de ikke kan magte, holder vi en slags eksamen her på fabrikken, før vi sender en pige på skole. Vi vil ikke risikere, at hun mister sin selvtilid. Så er det bedre at erkende, at man ikke har evner til at gå videre, mener Gerda.

– Mange af os har kun gået syv år i skole, og elektronik er det rene hokus pokus, hvis man ikke kan matematik. For nogle år siden fik vi arrangeret, at vi kunne gå til undervisning efter arbejdstid og få lært alt dette nye. Omkring tyve piger satte sig på skolebænken med Ole Nielsen – nu NGI – som lærer, og i tre vintre fik vi lært meget, der bl.a. har betydet, at nogle af os har kunnet gå videre på fagskolernes elektronik-kurser.

I den forbindelse er der noget andet, jeg godt vil sige lidt om. Før i tiden var der et meget skarpt skel mellem faglærte og ufaglærte. Her på fabrikken har vi i de senere år haft mulighed for, at de af vore ufaglærte arbejdskammerater, som har evner til det, har fået tildelt arbejde, som man førhen ville have givet til en faglært. Vi har et metodeudvalg, der diskuterer disse ting, og hidtil har vi formået at arbejde godt sammen om dette.

Første kvindelige værkfører

– Da vi overtog A.P. Radiotelefon i 1978, mødte jeg første gang Luzzi Gøthler, fortæller Gerda. Jeg havde hørt, at de hos A.P. havde en kvindelig værkfører eller instruktør, som de kaldte det, og jeg indrømmer gerne, at det var med blandede følelser, vores samarbejde startede. Faktisk var jeg imod, at vi skulle have en kvindelig værkfører, men det var før, jeg lærte Luzzi at kende.

Gennem vores faglige arbejde var jeg flere gange stødt på kvindelige værkførere, og de havde generelt et dårligt ry. Mange havde ord for at være meget hårde og uforstående overfor pigerne, når de mødte op og havde problemer af forskellig art. Så da jeg første gang hørte om Luzzi, var min kommentar: Vorherre bevares!

I dag kan jeg se, at min frygt var helt ubegrundet. Luzzi er idag accepteret på linie med mandlige værkførere. Det, der har givet problemer for Luzzi selv, har været, at det nogle gange er gået noget langsommere med at få hjælp til det tekniske og produktionsplanmæssige, end hvis en mandlig værkfører har henvendt sig.

Men så kommer Luzzi til mig, og så tager vi sammen fat i de, der har

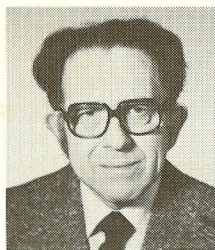
været lidt kantede, og nu fungerer alt tilfredsstillende. Lizzi's store styrke er den menneskelige indsigt, hun er i besiddelse af, og som gør, at det er rart for pigerne at have hende som værkfører. Det er ikke et spørgsmål om køn men om selve personen, og dukker der en pige op og søger om jobbet som værkfører næste gang, vi skal ansætte én, så vil jeg gerne gå ind for hende, naturligvis under forudsætning af, at hun er ligeså velkvalificeret som en mand.

Solidariteten, der voksede

- I dag har vi ikke m/k problemer her på fabrikken. Vi har heller ikke rivalisering mellem faglærte og ufaglærte. Alle har mulighed for at uddanne sig og udnytte viden og evner i det daglige arbejde.

De problemer, vi sidder med i dag, er derfor nogle vi er fælles om. Et af disse er, hvordan vi bevarer vore arbejdspladser. Vi tillidsfolk har igenem årene været vant til at være med i beslutningsprocesserne omkring vort daglige arbejde. Skal Philips fremover være en sund virksomhed, med gode produkter og stabil arbejdskraft må man ikke glemme, at det vi har i dag er resultatet af et samarbejde. Skal vi fortsætte en positiv udvikling må man ikke sætte det samarbejde over styr ved at stoppe dialogen mellem ledelse og medarbejdere.

Jubilæer

S. E. Christiansen.

40 år

Torsdag den 20. januar:
Lagerforvalter Sv. E. Christiansen,
Philips Lampe A/S, Århus.

S. A. Janlev.

25 år

Tirsdag den 1. februar:
Underdirektør Søren Janlev, Philips
Elektronik Industri A/S.
Reception i kantinen i Jenagade fra kl.
14.

Fredag den 26. november fejrede prøvemester John Wærum, Philips Elektronik-Industri A/S, sit 25 års jubilæum. At Wærum's daglige funktion er leder af postafdelingen i Jenagade var ikke til at skjule, for selvom det var festdag stillede der et rødt postbud med en sæk breve. Wærum havde dog ikke svært ved at genkende en af sine kolleger, Søren Pedersen under kasketten. Wærum havde taget såvel forældre som svigerforældre med, og jubilaren blev behørigt hyllet af E. Jarsing, der også overrakte kollegernes gave, en eksklusiv radio. Også personaleforeningerne mødte op med pæne ord og gaver.

På pension

1. januar 1983: Paul Jønsson, Ejendomsforvaltningen Industrigården, efter 31 års ansættelse.

Assistent Elsebeth M. Karlsson, Finax A/S, efter 10 års ansættelse.

Repræsentant Ernst Laursen, Philips A/S, efter 27 års ansættelse.

Tak

Hjertelig tak til de mange venner, der tænkte på mig i anledning af min fratrædelse. Tak for et godt samarbejde - held og lykke fremover.

Hans H. Olsen

Tak til alle, der på en så festlig og varm-hjertet måde bidrog til, at den 30. november 1982 altid vil stå for mig som en dejlig afslutning på et langt og spændende virke hos Philips.

Jeg håber, at fremtiden snart vil lysne igen og forstærke den arbejdsglæde og det sammenhold, som Philips engang lå i spidsen med i hele den danske industri.

Bent Holm

Rigtig hjertelig tak til alle, som ved personligt fremmøde, hilser og gaver gjorde mit 25 års jubilæum til en dejlig og uforglemmelig dag for min familie og mig.

John Wærum

Dødsfald

Montrice Anna Magny Jensen, Philips Elektronik Industri A/S, døde 17. november, 54 år gammel.

Disponent Bendix Matthissen, der gik på pension i oktober 1967 efter 37 års ansættelse, døde den 1. december, 81 år gammel.

Vinderne i Julekonkurrencen

Selskabets advokat, Kirsten Henriksen udtrak den 14. december de heldige vindere i Philiskopets julekonkurrence.

1. præmien gik til C. J. Rebel, EDB-afdeling.

De tre andenpræmier blev vundet af: Mogens Olsen, AP lab. T. Burkal, Teknisk Service. Mona Sørensen, NGI.

Julekufferterne med kassettebånd gik til: Kjeld Sørensen, PCL. L. Møller-Madsen, Teknisk Service. Ivanka Brana, MA II. Nina Lauendorf, MA I. Vibeke Mandell, APM. Berit Krebs, MA II. A. Boisen, Teknisk Service. Inger Hansen, MA II. Inge Ammitzbøll, NGI. Elly M. Sørensen, MA II.

Tegnene på tipskuponen skal se således ud:

x-2-1-1-1-x-2-1-2-2-x-x-1

Redaktionen modtog ca. 600 løsninger.

Brugeren og ikke teknikken bestemmer fremover

Adskillige gange har man troet, at teknikens grænseland måtte være nået.

Indenfor edb-teknologien er det idag uhyre svært at se, hvordan udviklingen rent teknologisk kan komme videre. Men i anvendelsen af edb er der meget i vente, og her er det op til den menneskelige fantasi og dømmekraft at bestemme, hvordan edb håndteres i virksomheden i fremtidens informationsamfund.

Direktør Henry Bertelsen, som sidder i selskabets edb-komité og edb-afdelingens chef Karl Skaarup har begge kommentarer til, hvordan vi har og vil håndtere edb-teknologien hos Philips. – Vi er i en brydningstid med hensyn til edb, fastslår Skaarup. Det har vi ganske vist været hele tiden, for udviklingen er gået rivende hurtigt. Det er ikke mere end 18 år siden, at vi fik vores første edb-anlæg. Det havde en hukommelse på 1/1000 af den vi har idag, og prisen for et års leje af vort nuværende anlæg er kun 10 gange så stor som i 1964 – i kroner. Forholdet mellem pris og ydelse er altså revolutionerende forbedret på bare 20 år.

Fra håndførte bøger til realtid

For at forstå, hvad de nye edb-systemer, der arbejder i realtid betyder for brugerne, må vi tilbage i tiden. Med realtid menes der, at brugeren hele tiden via sin skærm får her-og-nu oplysninger fra den centrale computer. Et af eksemplerne på »de gode gamle dage« har vi selv i huset, en håndskrevet kassebog fra 1933, som bl.a. viser, at de første udgifter til etablering af fabrikken i Jenagade gik til anskaffelse af en rive til vedligeholdelse af de grønne arealer samt til en flaske sprit til vinduespudderen, til udvortes brug. Afløseren for bøgerne var et gennemskrivningssystem, først manuelt senere på bogholderimaskine.

– Jeg husker tydeligt disse maskiner, smiler Bertelsen. Til at betjene disse ansatte vi unge damer efter deres lærtykkelse. Ja le blot, men det var faktisk umuligt at arbejde ved disse maskiner, hvis man var for velpolstret.

Ved overgangen til hulkortteknikken ændredes hverdagen og arbejdsområdet for den enkelte. Hvor man før færdigbehandlede talmaterialer gik man nu over til kun at samle tal og posteringer sammen og videregive disse til hulkortbureauet ude i byen, som hullede kortene for os.

I 1953 fik Philips sit første hulkortanlæg til brug for fakturering af lamper, lagerregnskab og statistik.

Med installeringen af den første edb-maskine i 1964 tog vi hul på en ny

æra, den elektroniske databehandlings tidsalder.

– Som edb-mand blev man naturligvis grebet af en kolossal begejstring for alle de muligheder, der nu pludselig fandtes, mindes Skaarup.

Skal jeg være ærlig, blev vi nok lidt for begejstrede. I den første tid var vi så forgabte i teknikken, at den dominerede os.

Det gjaldt alle, og jeg tror, at vi derved fik skabt den kløft der siden har eksisteret mellem det, vi kan kalde edb-folket og brugerne af edb.

– Vi i administrationen følte tit, at jeres edb-systemer var for ufleksible, indskyder Bertelsen.

– Du har ret for så vidt angår den tidligste periode, indrømmer Skaarup.

Vi var så styrede af teknikken, at I måtte tilpasse jer til os, hvor det burde have været omvendt. Der var »sprogproblemer«, for edb-folkene talte et sprog, der var alt for spækket med fagudtryk.

I den første fase af edb-perioden var der tale om en stærk centralisering af informationer. Man fødte maskinerne og fik så behandlede data tilbage i listeform. Efterhånden som maskinel og programmel har udviklet sig, har man gradvis kunne tage højde for flere og flere ønsker fra brugerne. Men vi kan stadig mærke en vis tilbageholdenhed, fordi folk er bange for at afgive så meget, at det daglige arbejde mister mening og indhold.

Tilbage til meningsfyldt arbejde

At vi står på en skillevej, er Bertelsen og Skaarup enige om. Med overgangen til realtid og modulær opbygning af systemerne kan man tilgodese individuel anvendelse af edb.

– For at få realtidssystemer til at fungere må vi sikre, at brugeren får adgang til data, men ikke nødvendigvis alle systemets data. Vi skal undgå såvel informationsforvirring som rene diskretionsbrud, fastslår Skaarup.

– Men rent teknisk kan vi nu give brugerne et værktøj i hænderne, så der er mulighed for at udnytte edb-systemerne, så alle relevante data kan hentes frem.

Hvad sker der fremover?

Teknikken er der, om få år har vi et fuldt udbygget telenet. Skal vi så overhovedet blive ved med at tage på arbejde?

– Rent teknisk er der ikke noget i vejen for, at vi sendte en medarbejder hjem med en terminal under armen. Men skal et selskab overleve, har alle brug for, at man føler sig som dele af en helhed, så jeg er ikke så bange for den nævnte udvikling, mener Bertelsen. Men selvfølgelig må man vurdere

Det var gensynsglæde, da Henry Bertelsen genså en gammel hulkortmaskine, der tilbringer sit otium hos Karl Skaarup i edb-afdelingen. Den daterer sig tilbage til århundredeskiftet.

mulighederne, og idag er de teknologiske næsten ubegrænsede.

Det, der idag er aktuelt ved omgangen med edb er selvfølgelig en politik vedrørende anvendelsen.

Når man indfører edb i en virksomhed må man gøre sig klart, hvilke forhold i virksomheden, der påvirkes.

Jeg kan ikke afvise, at den ny teknologi betyder, at arbejdet bliver omlagt, og at arbejdspladser vil blive overflødige. Til gengæld vil der også opstå nye. I dag er edb ikke et usmidigt uhyre men et hjælpemiddel, alle kan bruge. Med overgangen til realtidssystemer er vi faktisk tilbage dertil, hvor man selv sidder med arbejdsopgaverne fra start til slut. Så i stedet for at frygte, at vi fjerner os mere og mere fra arbejdets indhold har vi nu chancen for at øge indholdet i hverdagen gennem et aktivt arbejde ved terminalerne. De er til for at støtte os. Rent organisatorisk, slutter Bertelsen, tror jeg, vi er på vej mod en fladere struktur, hvor mange har adgang til et nødvendigt antal oplysninger fremfor at få dem fra andre. Det giver ansvar, overfor sig selv og helheden. Dommedagsrøster om mennesker med firkantede hoveder, der ikke bevæger sig bort fra skærmen, tror jeg ikke på. Jeg tror, at vore instinkter er så sunde, at selvom fremtiden er præget af tekniske landvindinger, så vil de blive anvendt på menneskets betingelser.

Vi har overstået edb's barndom og ungdom og er nu i den modne fase. Og det kan ikke kraftigt nok understreges, at fremtiden vil blive præget af, om det lykkes for os at vise ansvarlighed, når vi bruger teknikken som hjælpemiddel.

Vi holder på traditionerne når vi huser mennesker og varer

Skal vi fremover arbejde hjemme bag vores egen mikrocomputer? Skal vi om få år have højlagre, hvor robotter håndterer ekspeditionerne?

Begge spørgsmål er relevante at stille til direktør Arne Echart, der bl.a. har vore ejendomme og lagre som sit ansvarsområde, og selvfølgelig også gør sig nogle tanker om, hvordan disse områder kommer til at se ud i fremtiden.

Frem og tilbage...

– Starter vi med at se på, hvordan medarbejdernes fysiske placering vil se ud, så er det jo bekendt for enhver, at vi lige nu er ifærd med at samle de københavnske salgs- og administrationsaktiviteter på Amager, hvor også vores elektronikfabrikation er placeret.

Jeg ved godt, at det er stik imod, hvad vi gjorde i 60'erne og 70'erne, men der er god mening i at rykke sammen, for der er mange faciliteter, små udeafdelinger af økonomiske årsager ikke kan anskaffe, men som de kan benytte, hvis vi bor i samme hus. Vi har også lært, at beslutningsprocesserne bliver kortere, når den fysiske afstand bliver mindre.

Miniwatt flytter i begyndelsen af året til Amager. Tidligere var det således, at Miniwatt på grund af sit salg til de danske TV- og radioproducenter ikke ønskede at have for tæt tilknytning til resten af Philips-organisationen. Dette har nu løst sig selv, der er kun en enkelt dansk producent tilbage, nemlig B&O, som vi har et udmærket samarbejde med indenfor Philips. Skulle vi en dag, gå hen og blive så mange, at der ikke er plads i de eksisterende bygninger, er det ikke vores plan at flytte afdelingerne ud i byen igen. Vi har en stor grund i forbindelse med parkeringspladsen foran Teknisk Service's bygning, og vi vil hellere bygge på den, og forblive Amagerboere alle sammen fremover. Hvad selve indretningen af vore omgivelser angår, så har der jo også været forskellige modefænomener fremme gennem tiderne. Går vi tilbage til trediverne med de store funktionalistiske kontorlandskaber, er der klare paralleller til fremtidens kontor, som vi ser det afbildet i brochurer og artikler. Hos os vil vi selvfølgelig også få del i fremtiden, for vi vil i de næste år investere i tekstbehandlingsanlæg og udstyr til datatransmission, som vil ændre den enkelte medarbejders hverdag, forhåbentlig i gunstig retning. Men hvad lokalerne angår tror jeg ikke, at de bliver særlig forskellige fra de kontorer, vi har i dag. Rent trivselsmæssigt er vi overbeviste om, at

enkeltmandskontorerne på lang sigt er den bedste løsning for et flertal af de ansatte.

Mindre lagre, mindre transporttid

– Da vi i 1972 indviede vort nye centrallager roste vi os meget af, hvor stort vort nye lager var. Før havde vi haft 11 forskellige lagre spredt rundt omkring, og vi fik meget mere styr over lagersituationen og en enklere ekspedition, da vi fik det hele samlet. Men vi må nok erkende, at udviklingen er gået i retning af mindre lagerbeholdninger. Som en konsekvens af dette har vi derfor flyttet dels et Service Center, dels – og det sker netop i disse dage – vores armaturproduktion ud på PCL.

Det er altid en balance, hvor stort et lager man skal opretholde. For et stort lager taler, at man kan efterkomme efterspørgslen øjeblikkelig. Imod taler en stor kapitalbinding med dertil hørende renteudgifter, ligesom der er risiko for, at varerne forældes. Løsningen af dette ligger i planlægning og styring, og her vil edb fremover komme til at spille en væsentlig rolle. Fremover vil vi mere og mere se, at kunden får leveret direkte fra producenten, altså udenom de færdigvarelagre, vi kender i dag. Vi vil nok også se regionale lagre dukke op indenfor koncernen, og her kan man godt forestille sig at Danmarks placering, som port til Skandinavien, vil spille en rolle. Med regionale lagre mindsker

man transporttiden og kan yde bedre service.

Hvad toldbehandlingen angår har vi i de seneste år opnået store forenklinger, som har lettet vores ekspedition. Medlemskabet af EF har også givet forenklinger. Desværre har vi på det seneste oplevet, at et land som Frankrig har indført visse toldrestriktioner, som reelt betyder et tilbageskridt for forbrugerne. Det er en tendens, som nødig skulle brede sig, for udviklingen er i øvrigt på vej i den rigtige retning.

Skal jeg til slut bevæge mig ud i lidt mere flyvske fremtidsperspektiver, så kan jeg nævne ting som branchelagre og branchemæssige distributionsmønstre.

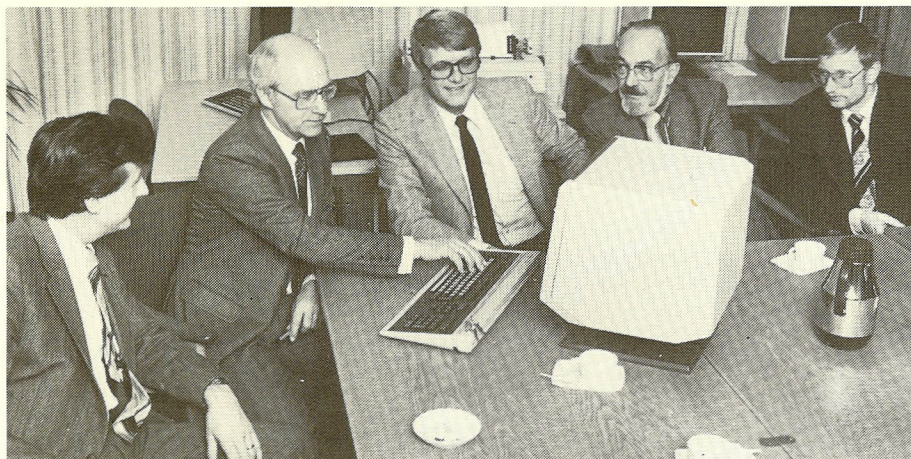
Det kan ikke udelukkes at visse brancher slutter sig sammen om lagerterminaler, hvor f.eks. radiofaghandelen kan henvende sig og bestille konkurrerende fabrikater via et fælles lager. Vi kender mønstret fra ferskvareterminalerne, som skyder op. Højlagrenes fremtid i vores selskab tror jeg derimod ikke på. Hvad distributionen angår har såvel dag- som ugeblade for længst fundet sammen i fælles distributionselskaber som f.eks. Bladkompagniet, og også boghandlerne har noget lignende.

Men det er fremtidsmusik, slutter Echart, og foreløbig synes jeg, at vi har fundet frem til en fornuftig lagerpolitik, hvor anvendelsen af edb som styringsværktøj har gjort livet lettere for såvel medarbejdere som kunder.

En af konsekvenserne af, at det er lykkedes for Philips at formindske sit færdigvarelager er, at der bliver plads til armaturproduktionen under PCL's tag. Arne Echart viser her, hvordan indretningen af de nye produktionslokaler allerede er i fuld sving.

Nye systemer vil lette kontorarbejdet

Papirerne er væk på fremtidens kontor. Det bliver computerne, der bliver det centrale, som det her demonstreres af Jens Gredal, Jørgen Hegelund, Torben Gadfelt, Mogens Olsen og Per Henning Jensen.

Informatiksamfundet med fremtidens kontor, det elektroniske kontor, kontorautomatisering, eller hvad det nu kaldes, er et naturligt område for Philips. Vi råder over al den moderne teknologi, som behøves, og har sat betydelige ressourcer ind på at medvirke til at fremme disse fremtidens kontor-systemer.

Men hvad er det egentlig for systemer, vi vil opleve i fremtidens informatiksamfund? Det beskrives nok enklest ved at tage en bestemt sag, og se på hvordan den bliver behandlet i dag, og hvordan den behandling vil ske med de nye kontorsystemer.

Sagen starter med en telefonopringning fra en kunde til sagsbehandleren, som gør nogle notater og bagefter kalder på sekretæren og beder vedkommende finde korrespondancen med NN frem.

Sekretæren må i arkivskabet finde det rigtige brev frem, måske også finde et internt memo, der har betydning, frem. Herefter skal sagsbehandleren behandle sagen, som sikkert kræver mange flere operationer, udregninger, telefonsamtaler, personlige samtaler eller konference med andre medarbejdere, opslag i prislister og kataloger o.s.v. Det hele resulterer måske i, at der skal skrives et nyt brev, som skal arkiveres ligesom alle de papirer, der er taget frem under behandlingen. Alt i alt er der brugt mange »omsvøb« på at behandle denne sag – udover hvad sagen i sig selv krævede. Altså det man kalder kontoriusseri eller papirusseri.

På fremtidens kontor kommer den moderne teknik allerede ind i billedet ved telefonsamtalen. Sagsbehandleren til den tid har ikke nogen telefon, som vi kender den i dag, men en universalterminal, som både er en telefon, en data- og tekstskærm, intercom til sek-

retær og andre medarbejdere, notesblok, bordregnemaskine, ind/ud bakke – kort sagt næsten alt, hvad man i dag har på sit skrivebord, i skuffer og reoler.

I det øjeblik kunden henviser til en tidligere korrespondance, kan sagsbehandleren straks få brevet frem på sin skærm. Denne er opdelt i afsnit, et med billedet af den, som taler, et felt, der viser telefonnummeret og navnet, og nu et index med en oversigt over korrespondancen med firmaet NN. På en af linierne står omtalt et brev vedrørende det bestemte produkt, og når sagsbehandleren sætter fingeren på skærmen udfor denne linie vises begyndelsen af brevet i et nyt felt. I et andet felt på skærmen kan man via sit tastatur notere bemærkninger om sagen og ved at tale direkte til terminalen kan man sætte den til at være en regnemaskine og foretage udregninger, herunder opslag i prislister, valutatabeller og hvad der ellers skal indgå i beregningerne.

Endelig skal der skrives et brev, og da sekretæren også har adgang til systemet, kan vedkommende sætte brevet sammen, vise det på skærmen for sagsbehandleren til godkendelse, sætte det i cirkulation (det vil sige lægge det i den elektroniske postkasse til andre medarbejdere, som skal orienteres om sagen) og det hele arkiveres blot ved at trykke på den funktion, som sørger for journalisering og arkivering.

Det bedste ved systemet er måske, at der ikke er noget at rydde op, lægge på plads eller arkivere, når sagen er behandlet. Alt ligger forsvarligt og velordnet på systemets store lager, for eksempel MEGADOC, hvorfra man kan hente det frem igen på ganske få sekunder.

De teknologiske muligheder for syste-

mer som ovennævnte er til stede i dag. Men hvor langt ude i fremtiden ligger en større udbredelse af denne kontorautomatisering, og hvad vil det få af betydning for arbejdet på kontoret og for det enkelte menneske? Vi har talt med Jørgen Hegelund, Jens Gredal, Per Henning Jensen, Torben Gadfelt og Mogens Olsen om, hvordan de vurderer betydningen af de nye systemer, der allerede er på vej ind på kontorerne.

– Den teknologiske udvikling har resulteret i faldende maskinpriser og det betyder, at de fleste virksomheder kan investere i betydelig edb-kapacitet. Men udbredelsen af computere vil alligevel gå langsommere, end de fleste tror, siger Per Henning Jensen. Det skyldes, at programmel-udviklingen ikke er fulgt med maskinerne.

– Ja, der er ingen tvivl om, at den mest markante udvikling vil ske på programmel-siden, siger Jørgen Hegelund. Men det helt principielle, når man taler om udbredelsen af datakraften, er spørgsmålet om uddannelse. Både den erhvervsmæssige og den private udnyttelse af edb-teknikken vil afhænge af, om folk har den uddannelsesmæssige baggrund, der kræves. Problemet i denne forbindelse er den ældre generation – de unge har ingen problemer med at sætte sig ind i edb-teknikken – og er man så at sige indstillet på at lade den ældre generation »i stikken« kan udviklingen ske hurtigere, end vi ellers forestiller os. Jens Gredal: – Ser man på edb-teknologien i hjemmet – altså hjemmecomputeren – vil udbredelsen af den især være afhængig af uddannelse. Som eksempel er telefonen ganske god. Man kan spørge sig selv, hvor mange af de faciliteter, telefonsystemet her hos Philips indeholder, der faktisk benyttes i det daglige. Og det, overført på hjemmecomputeren, siger noget om, at almindelig udbredelse er et spørgsmål om at kunne og ville bruge den.

Torben Gadfelt: – Efterhånden som computerne kommer ind på arbejdspladserne, vil de også brede sig til hjemmene. Og vi er jo på vej mod en udvikling, hvor hver medarbejder har sin terminal.

Mogens Olsen: – Der er ingen tvivl om, at vi vil blive tvunget til fremover at udnytte teknologien mere, end vi gør i dag. Manglen på energi og ressourcer vil simpelthen gøre det nødvendigt.

Og netop energimanglen kan måske fremme en udvikling hen imod, at stadig flere af os arbejder hjemme, i stedet for at blive transporteret frem og tilbage mellem hjem og arbejdssted. De tekniske muligheder er til stede i dag – eller vi er ihvertfald godt på vej – men manglen på social kontakt vil nok trække i den anden retning.

Hegelund: – Det traditionelle argument for at man skal flytte noget af arbejdet ud i hjemmene er, at man så kan passe børn, vaske og klare andet af hjemmets arbejde på de tidspunkter, det passer en bedst. Dette og så

besparelsen i tid og ressourcer til transport taler for en større udbredelse af hjemmearbejdet. Selvfølgelig kan manglen på social kontakt hæmme udviklingen, men man må ikke glemme, at det vil give større frihed til den enkelte.

– Vaske, passe børn – det er åbenbart kvinderne, der skal hjem, indskyder Mogens Olsen. Det er nok en ting, der ikke må glemmes i den diskussion.
– Mange – også mænd – kunne lige så godt arbejde hjemme, siger Hegelund. Systemfolkene for eksempel. Desuden må vi forudse kortere og kortere arbejdstid, hvad der gør det endnu mere relevant at undgå eller i hvert fald

reducere tiden til transport mellem hjem og arbejde. Blandt de fem er der enighed om, at i det øjeblik datakraften kommer ud til den enkelte bruger – når vi får universalterminalerne – vil mange arbejdsopgaver forsvinde. Som Per Henning Jensen udtrykker det, vil er kun blive ledere og indiane-re tilbage på kontoret. Mellemlederne vil forsvinde.

– Men det er tåbeligt at se mindre beskæftigelse som udelukkende et problem. Vi får mere fritid – og det er så et politisk spørgsmål at fordele arbejde og indtægter, siger Jørgen Hegelund. Eventuelt fordele det sådan, at der fremover bliver arbejde alene til

dem, der har lyst til at arbejde. Hvor langt ude i fremtiden det egentlig automatiserede kontor ligger, er det naturligvis ikke muligt at få et fuldgyldigt svar på her. Men de fem Philips-eksperter mener, at vi er godt på vej allerede. Her i virksomheden har vi taget hul på det elektroniske kontor, idet vi via terminaler kan skrive direkte til hinanden og altså har sprunget papir og postgang over, og i andre større organisationer begynder man også at arbejde sig hen mod fremtidens kontor. Den udvikling vil efterhånden brede sig til mellemstore og også mindre virksomheder.

Lys fremtid for A.P. Radiotelefon og Jenagadefabrikken

– Der er særdeles god grund til at se fortrøstningsfuldt på fremtiden for A.P. Radiotelefon. I 1982 har virksomheden gennemgået en overordentlig voldsom ekspansion, hvor salget er blevet omtrent tre-doblet i forhold til 1981. Også for 1983 regner vi med stor fremgang, og det samme gør sig gældende i årene fremover.
Det siger C. J. Mørck, A.P. Radiotelefon. Han tilføjer, at omkring 80 pct. af afsætningen i 1983 ventes at gå til eksport.

A.P.'s aktiviteter fordeler sig på tre hovedproduktgrupper: Lukkede radionet, offentlige biltelefon-systemer og AP-Navigatoren.

– Udviklingen indenfor de lukkede radionet vil i de kommende år blive særdeles spændende, siger Mørck. For det første er A.P. Radiotelefon blevet ansvarlig for Philips-koncernens mobilradioprodukter til hele det nordiske marked. Det vil sige, at vi er ansvarlige for markedsføringen af produktområdet i Danmark, Sverige, Finland, Norge og Island, og dermed skal også de produkter, der kanaliseres fra andre mobilradiofabrikker i koncernen, markedsføres gennem A.P.

Udviklingen på området går i retning af mere komplekse og datamatbaserede radiodirigerings-systemer. I begyndelsen af 1983 går man således i gang med markedsføringen af et nyt trafikdirigerings-system – APTAX – hvor »fagre nye verden« er, at man ikke længere taler sammen over radioen. En central computer kender simpelthen veje og gader i de forskellige taxa-distrikter, og når en taxa er ledig, behøver man blot trykke på en knap i vognen, hvorefter computeren ved i hvilke distrikter, hvilke taxaer er ledige.

– Vi har sat ind med en massiv markedsføring i samtlige skandinaviske lande her fra København, siger C.

J. Mørck. Og vi regner med, at der vil ske en meget interessant udvikling på de datamatbaserede trafikdirigerings-systemer, og at den almindelige brug af visse radiotelefoner – nemlig at man taler sammen over dem – i fremtiden vil blive afløst af computer-styrede systemer.

Endelig vil man på området for lukkede net i nærmeste fremtid se en række nye produkter fra koncernens øvrige mobiltelefon-fabrikker. Herunder nye bærbare mobiltelefoner og moderne personsøgere.

– Vi venter altså fortsat ekspansion på området for lukkede radionet. Et område, hvor vi allerede i dag har en meget stærk position. 90 pct. af de taxa'er, der kører herhjemme, har således en AP radio.

Mobiltelefoner

1982 har været et meget interessant år for mobiltelefon-området, idet NMT-systemerne åbnede i de skandinaviske lande omkring årsskiftet. Forventningerne til systemet var store, men realiteterne har været, at vi henimod slutningen af året må konstatere, at der næsten er solgt dobbelt så mange biltelefoner i de skandinaviske lande, som oprindeligt forudsat af teleadministrationerne.

– Konkurrencen har været umådelig skarp, siger Mørck. Vi er ialt 10 udbydere af NMT-telefoner, og det er derfor med særlig stor glæde, at vi på basis af P&T's statistikker har kunnet konstatere, at A.P. i dag er blevet markedsførende i Skandinavien. Også uden for Skandinavien har A.P. haft succes med NMT-telefonen. Det vil være læsere af Philiskopet bekendt, at vi har fået en ordre til Saudi Arabien på levering af 9000 NMT-telefoner, hvoraf hovedparten skal leveres i 1983 og 1984.

– Vi venter, at systemet skal udbygges yderligere, så der er grund til at forvente en udvidelse af aktiviteten med Saudi Arabien, siger Mørck. En række andre vesteuropæiske lande har iøvrigt besluttet sig for at etablere NMT-systemer, oplyser C. J. Mørck, og A.P. Radiotelefon har forhandlinger i gang med Holland, Belgien, Spanien og Østrig om leverancer. Mørck anser det for sandsynligt, at man i løbet af 1983 vil få en eksport i gang til et antal markeder, som ligger udenfor Skandinavien og Saudi Arabien. Mørck oplyser iøvrigt, at det netop er besluttet, at A.P. Radiotelefon skal være Philips-koncernens center for udvikling/produktion af NMT-mobiltelefoner. Det betyder, at A.P. i alle de lande, som efterhånden adopterer NMT-systemet vil være såvel den virksomhed i Philips, der sælger systemet, som den, der udvikler og producerer mobilradioer til NMT-systemet.

Alt i alt ser fremtiden for A.P. Radiotelefon meget lys ud.

Og da NMT-mobiltelefonerne er Jenagadefabrikens største aktivitet, betyder det samtidig et godt sikkerhedsnet under produktionen.

– Vi forventer en jævn og god beskæftigelse måske endog svagt stigende såvel på mobil-telefonsiden som indenfor måleinstrument-sektoren, siger S. A. Janlev.

– Vi har, siden vi i midten af 60'erne blev Philips-koncernens leverandør af professionelt måleudstyr til TV-formål, opnået en meget fremtrædende stilling på dette marked. Og den stadigt voksende interesse for videoteknik og for satellit- og kabel-TV kan ikke undgå at medføre øgede aktiviteter indenfor både udvikling og produktion af special-måleudstyr.

Fremtidens hjemmeelektronik giver større frihed til at vælge

Hjemmeterminalen er familiens informationscentral. Gennem den kan man fra databankerne få svar på tusindvis af spørgsmål. Svarene kommer frem på TV-skærmen eller de bliver udskrevet på hjemmefaksimilen. Man kan bestille varer fra en forretning eller bede sin bank betale regninger, og man kan kommunikere med andre, der også har en hjemmeterminal. Det er ikke »fagre nye verden« vi taler om her. I realiteten er vi langt fremme – også herhjemme – med hensyn til at kommunikere via TV-skærmen. Teledata-forsøget, som har kørt siden april 1982 vil i løbet af kort tid få indbygget faciliteter, som gør det muligt for brugeren at kommunikere med sin bank, sit forsikringselskab eller med dagligvarebutikken.

I det hele taget vil vi i løbet af en overskuelig årrække få en række nye medier, som kan betyde lettelse på mange områder for den enkelte familie.

I »skræk-udsendelser« som blandt andet dansk TV's serie om informations-samfundet fornylig, er meget af den nye teknologi fremstillet som ting, vi får trukket ned over hovedet, hvad enten vi vil det eller ej, og hvad enten vi mener at have brug for det eller ej. Men det er vel egentlig mere realistisk at forestille sig, at morgendagens medier vil opstå ud fra en vekselvirkning mellem forbrugernes ønsker og krav og den teknik, som udvikles. Ønsker og krav som at alle – uafhængigt af geografiske, sproglige eller andre hindringer – skal have adgang til samfundets udbud af nyheder, viden, kultur og underholdning. Direktør T. Meldal giver i en samtale med Philiskopet eksempler på, hvad den teknologiske udvikling kan få af betydning på enkelte produktområder.

Forbrugerelektronik

– Den teknologiske udvikling har gennem de seneste år medført en revolution inden for forbrugerelektronikken. På få år er kvaliteten gået i vejret med raketagtig fart – jeg tænker her på såvel ydelse som på driftssikkerhed – og helt nye produkter har set dagens lys.

– Og så er vi endda kun ved begyndelsen, siger T. Meldal. Den teknologiske udvikling accelererer.

– Årsagen til, at det er blevet muligt at fremstille så avancerede produkter, er først og fremmest de integrerede kredsløb – de såkaldte chips – der har betydet et voldsomt fald i komponentpriserne, og samtidig har de åbnet mulighed for at indbygge en lang række automatiske funktioner.

– Desuden indebærer fremtiden en øget anvendelse af digitalteknik, hvor

de elektroniske processer tidligere foregik analogt. Jeg skal ikke her komme ind på selve teknikken, siger T. Meldal, men blot understrege, at digitale systemer vil medføre enorme fremskridt for forbrugerne.

Først og fremmest indebærer den ny teknik, at udefra kommende forstyrrelser praktisk taget elimineres, og dertil kommer, at teknikken åbner adgang for nem oplagring af informationer.

Et godt eksempel på anvendelsen af digitalteknikken er Philips' nye Compact Disc, der vil betyde en revolution på lydområdet, og der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, at der siden kommer båndoptagere, hvor ind- og afspilning foregår digitalt. Også digitale stationsidentifikationer kan man forestille sig inden for en rimelig tidshorizont. Det betyder, at en pop-fan for eksempel ikke behøver at afsøge hele skalaen på sin radio manuelt – gennem påvirkning af fjernbetjeningen finder modtageren automatisk frem til en station med pop-musik.

Video

I perioden fra fjernsynets start og op til 1980 blev TV-modtagere kun anvendt til at modtage billeder fra en TV-station. De heldige kunne foruden det ene danske program modtage et par udenlandske.

– Men nu har vi med videorecorderen fået en helt ny programkilde, der giver forbrugeren frit valg – som ikke blot gør uafhængig af TV's sendetider, men også giver mulighed for at vælge at se videogrammer i stedet for de officielle udsendelser. Desuden vil satellitterne i løbet af få år give os mulighed for at se et utal af programmer fra hele verden. Dertil kommer at der gennem det sidste par år er kommet helt nye funktioner til. Jeg tænker her på videospil, hvor seeren aktivt deltager i programmet – for eksempel introducerer vi næste år et skakspil til videopac computeren G 7000 – og på det tidligere omtalte teledataforsøg.

– Et andet stort fremskridt er indførelsen af tekst-TV, der blandt andet vil betyde, at man ikke behøver vente på de ordinære nyhedsudsendelser, hvis man ønsker at følge med. Her opdateres nyhederne konstant og gives videre i en overskuelig form, mens de uddybes i de ordinære udsendelser. For hørehæmmede betyder tekst-TV meget større muligheder for at udnytte fjernsynsmediet, idet billedet efter ønske kan forsynes med undertekster. Ovennævnte er blot nogle af de tilbud, vi får. Der kan komme mange andre, for den teknologiske udvikling løber

Med opsætningen af parabolantennen tog Philips Radio for alvor hul på fremtiden. Den er til interne tekniske forsøg med satellit-TV.

så hurtigt, at man med rette kan sige: I dag er I morgen I går.

– Men fælles for den nye teknologi er det, at det vigtige ikke er teknikken, men hvordan den kan bruges til at ændre vore levevilkår og muligheder, siger T. Meldal.

– I den forbindelse har mange udtrykt frygt for, at de mange nye tilbud vil gøre os inaktive, forstået på den måde, at vi vil tilbringe al vores fritid foran TV-skærmen. Men jeg er overbevist om, at vi her i landet vil forstå at udnytte muligheden for at vælge, til også at vælge fra, og ikke bevidstløst skifte fra det ene underholdningsprogram til det andet.

– Det er ikke så længe siden, flertallet levede i en afgrænset, sluttet verden. Telefonen og jernbanen, radioen og bilen, flyet og fjernsynet, ændrede dette, så intet længere er rigtig langt væk. Den nye teknologi og de nye medier vil fremme den udvikling og give os lettere adgang til viden og til kontakt med andre, og dermed betyde større frihed for den enkelte, siger T. Meldal.

PHILISKOPET

UDGIVET AF
PHILIPS INDUSTRI OG HANDELS A/S
Prags Boulevard 80, 2300 København S.

Redigeret af:

Henning Bjerno (ansvarhavende)
Kirsten Topsøe-Jensen og Karin Kaas

Lay-out:

Steen Poulsen.

Bladudvalg:

Poul-Erik Bech, John Jensen, John Kreutzfeldt,
Gerda Frederiksen, P. Laudrup, Sv. Loft,
V. K. Nyberg, Vilhelm Nygaard og Swenn Poulsen.

Næste nummer udkommer:

ca. 20. januar